

Dialogi z dziećmi, rakiety i VR [Bardzo Młoda Kultura]

Celem programu Bardzo Młoda Kultura jest m.in.: „wzmacnianie roli edukacji kulturowej i zbliżanie sektora edukacji i kultury”, co brzmi oficjalnie i sztywno, ale w praktyce nie musi tak wyglądać, jeśli lokalni twórcy i animatorzy są pasjonatami edukacji kulturowej i mają ciekawe pomysły na jej prowadzenie.

Ogrodowa mówi

Jeden z projektów tej edycji BMK to „Ogrodowa mówi”. Jego autorkami są Patrycja Terciak i Katarzyna Koba, a projekt zrealizowano w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Topografie, Biurem Rewitalizacji i Mieszkalnictwa UMŁ i świetlicą terapeutyczną przy ul. Ogrodowej 28. „Ogrodowa” stanowi kontynuację projektu „Włókiennicza mówi”, który skupiał się na działaniach w środowiskach zamieszkujących tę łódzką ulicę. Znajdujące się na Włókienniczej budynki zostały poddane rewitalizacji, a wysiedleni mieszkańcy musieli się zmierzyć z koniecznością przeprowadzki. – W projekcie „Ogrodowa mówi” pierwszy raz podjęłam dialog z dziećmi – zamieszkującymi budynki przy ul. Ogrodowej 26 i 28, również poddane rewitalizacji – wyjaśnia Patrycja Terciak. – Pracowaliśmy w świetlicy środowiskowej nad wykonywaniem map pamięci związanych z tym miejscem, ale też rozważaliśmy, jak to miejsce będzie wyglądało w przyszłości.

Dzieci rejestrowały za pomocą technologii VR swoje ulubione miejsca na podwórkach, klatkach schodowych. W tej grupie pracowano więc głównie z obrazem, ale elementy historii mówionych też się pojawiły. Równolegle Patrycja Terciak prowadziła wywiady z osobami starszymi, które często przez całe życie, a czasem nawet od kilku pokoleń, zamieszkują famuły przy Ogrodowej. Zatem opowieść toczy się z dwóch perspektyw. Wywiady biograficzne są umieszczone na stronie Miastograf - Cyfrowe Archiwum Łożdzian, a mapy pamięci dostępne są na stronie:

<https://tiny.pl/74cv7>.

Droga do gwiazd

Grzegorz Nowak z wieluńskiej Fundacji Słowem Pisane jest inicjatorem projektu „Droga do gwiazd. Wakacyjne warsztaty modelarskie”. Projekt realizowano w Domu Kultury w Ożarowie i w OSP w Wierzbiu. Pomysł powstał w odpowiedzi na potrzeby młodzieży, która rzadko ma okazję rozwijać umiejętności techniczne, szczególnie poprzez udział w zajęciach modelarskich, bo uruchomienie pracowni – zakup narzędzi, materiałów – jest kosztowne.

– Zaczynaliśmy od konstruowania latawców, później modeli szybowców, aż po modele rakiet kosmicznych – wyjaśnia Grzegorz Nowak.

Uczestnicy zdobywali wiedzę z zakresu fizyki, aerodynamiki, materiałoznawstwa, która znajduje zastosowanie także poza modelarstwem. Zwracano uwagę na łączenie rozwijania umiejętności technicznych z edukacją związaną z kulturą, przybliżano ciekawe postaci, np. Czesława Tańskiego, który był zarówno pionierem szybownictwa, jak i malarzem, czy Tadeusza Pruszkowskiego, lotnika i rektora ASP w Warszawie, autora kodeksu etycznego dla awiatorów. Młodzież nie tylko wykonywała modele, ale też uczestniczyła w warsztatach dziennikarskich, prowadzonych m.in. przez Magdalenę Jaroch, dziennikarkę Radia Ziemi Wieluńskiej, które miały pomóc w przygotowaniu się do prowadzenia eventów, np. Mistrzostw Polski ESA AIRCOMBAT w modelarstwie sportowym.

– Niestety, mistrzostwa nie odbyły się z powodu pandemii – ubolewa Grzegorz Nowak – ale wierzymy, że zdobyte umiejętności przydadzą się uczestnikom. Cieszymy się, że w czasie, gdy dzieci

i młodzież spędzają czas wolny, grając na smartfonach, udało się zaangażować młodych ludzi w innego rodzaju aktywność. W grupie integrowały się osoby z różnych miejscowości i w różnym wieku, od 6 do 18 lat – dodaje. – Podczas każdego z sześciu warsztatów powstało 15 modeli, czyli w sumie 90. Projekt wieńczył pokaz lotów modeli raket i wystawa wszystkich prac. Można je zobaczyć na profilu FB Domu Kultury w Ożarowie.

Wiedza o mediach

Ewa Tomassy, nauczycielka wiedzy o kulturze i języka angielskiego w I LO im. Władysława Broniewskiego oraz VI LO im. Zbigniewa Herberta w Bełchatowie, była inicjatorką projektu „Media – rozumiem, uczestniczę, tworzę”, realizowanego 2019 r. W projekcie wzięło udział prawie stu uczestników. – Inspiracją była obserwacja, że młodzież swobodnie porusza się w świecie mediów, ale niewiele o nich wie, nie zawsze rozumie mechanizmy ich działania – tłumaczy Ewa Tomassy.

Poszerzaniu wiedzy na temat funkcjonowania mediów służyły spotkania z dziennikarzami: telewizyjnymi (Magdalena Jaśkiewicz-Stawowczyk), radiowymi (Rafał Różycki, Radio Eska), prasowymi (Anna Figlus, Dziennik Piotrkowski), prowadzone w ich redakcjach. Odbyły się także warsztaty z psychologii mediów, zajęcia poświęcone umiejętności odróżniania tekstów dziennikarskich od promocyjnych, mechanizmom związanym z tworzeniem i oddziaływaniem fake’a newsów.

– W realizację projektu włączyła się Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Bełchatowie i, co ciekawe, dla niektórych uczniów był to pierwszy kontakt z tą instytucją, bo przywykli do korzystania z czytników. Jednym z efektów projektu było stworzenie gazetki pod okiem zawodowego dziennikarza – dodaje Tomassy.

Teatr - Reaktywacja

– Projekt „Sieradzki Teatr – Reaktywacja” łączy trzy płaszczyzny: kultury, edukacji i działalności organizacji pozarządowych. To inicjatywa oddolna, polegająca na reaktywacji lokalnego teatru – mówi Żanetta Marzuchowska, działaczka niezależna.

W Sieradzu jest teatr: budynek i instytucja, ale nie ma stałej grupy teatralnej, wystawiającej swoje spektakle. – Postanowiliśmy połączyć reaktywację teatru z realizacją ścieżki edukacyjnej i stworzyć dwie grupy teatralne, młodszą i starszą – wyjaśnia Żanetta Marzuchowska

Pandemia sprawiła, że okazało się to trudne, szczególnie w przypadku najmłodszych dzieci. Dzień Otwarty Sieradzkiego Teatru w zaplanowanej formule trzeba było odwołać. Część działań zrealizowana została online. W szkołach i przedszkolach organizowane były lekcje teatralne przybliżające zarówno specyfikę teatru instytucjonalnego, jak i elementy warsztatu aktorskiego. Stworzono dwa spektakle. Pierwszy oparty jest na książce „O wesołej Ludwiczce” Anny Świrszczyńskiej, zaadaptowanej na „Bajkę o wesołym Ludwiczku”. Drugi spektakl opiera się na interpretacji „Kataru” Jana Brzechwy, oba teksty poddane zostały aktualizacji, sfilmowane i w październiku wyświetlone w przedszkolach i szkołach w Sieradzu.

– Skoro dzieci mają ograniczone możliwości uczestniczenia w wydarzeniach w placówce kultury, wydarzenie „przyszło” do nich – mówi Marzuchowska. – Najważniejsze, że są to spektakle stworzone przez lokalnych twórców, na lokalnej scenie teatralnej. Okazało się, że w naszych aktorach tkwi duży potencjał twórczy i chęć angażowania się w działania. Praca naszej grupy będzie kontynuowana, rozpoczynamy pracę nad kolejnym spektaklem – zapewnia.

Regionalnym operatorem drugiej edycji programu Narodowego Centrum Kultury, zaplanowanej na lata 2019-2021, jest Łódzki Dom Kultury. W 2019 roku zrealizowano 10 projektów, w tym roku –

9. Kolejny nabór wniosków do BMK planowany jest na maj/czerwiec 2021.

Paulina Ilska